

راهنمای فعالان محلی شفافیت و مبارزه با فساد

شفافیت برای ایران

نسخه اول، ۹۶۰۲۰۹

مقدمه

آنچه پیش‌رو دارید راهنمایی است برای فعالان جبهه‌ی شفافیت، مطالبه‌گری و مبارزه با فساد در اقصی نقاط میهن عزیز اسلامی‌مان؛ ایران. راهنمایی برآمده از تجربه‌های خرد و کلان «شفافیت برای ایران» در تعامل با مسائل و گروه‌ها و مجموعه‌های مختلف ملی و محلی (در شهرستان‌های مختلف) که انشاءالله می‌تواند راهگشای فعالان و دغدغه‌مندان انقلابی باشد...

من كان لله كان الله له

«از هیچ چیز نترسید و به خدا توکل کنید. بدانید که اگر برای خدا کار کردید، خدا به شما کمک خواهد کرد: «من كان لله كان الله له»؛ هرکس برای خدا باشد، خدا برای اوست. قوانین و نوامیس طبیعت در خدمت او حرکت می‌کند و ثمر می‌شود. هرکس راه نیک را برای خدا انتخاب کند، خدای متعال ادامه‌ی این راه را تا وقتی که او همت و اراده دارد، برای او هموار خواهد کرد؛ یعنی هر قدمی بردارید، قدم بعدی برای شما مفتوح خواهد شد و همین‌طور که پیش بروید، خدای متعال گشایش‌های پی‌درپی را برای شما به وجود خواهد آورد...»

خوب و دقیق یاد بگیرید

- قل هل يستوى الذين يعلمون والذين لا يعلمون^۱
- شفافیت مفهومی است سهل ممتنع؛ همه خیال می‌کنند می‌دانند شفافیت چیست و چگونه است، اما تجربه نشان داده غالباً سخت در اشتباهند!
- به عنوان اولین گام، لازم است موضوعات مختلف کلان‌حوزه‌ی شفافیت را خوب یاد بگیرید. شفافیت مفهومی است که ظاهری ساده و همه فهم دارد، اما ضرورت آشنایی با این مفهوم، و در نتیجه بهره‌مندی از ثمرات و برکات آن ایجاب می‌کند که از جزئیات و مصادیق آن در بستر موضوعات مختلف آگاهی کافی حاصل شده باشد.
- حتماً ویدیوهای دوره‌ی آموزشی شفافیت را که در learn.tp4.ir در دسترس است، با دقت ببینید و بیاموزید.
 - سوالات، اشکالات، نکات و اصلاحات لازم ارائه‌ها را بنویسید و به ما منتقل کنید.
- گروهی دیدن و مباحثه کردن مباحث دوره اقدام ارزشمندی است که هم یادگیری را عمیق‌تر می‌کند هم هسته‌ی مرکزی شما را شکل می‌دهد.
- از ویدیوها یادداشت برداری کنید؛ لازم می‌شود هر از گاهی برگردید و مرور کنید.

^۱ «أمن هو قانت أناة الليل ساجداً وقائماً يحذر الآخرة ويرجو رحمة ربه قل هل يستوى الذين يعلمون والذين لا يعلمون إنما يتذكر أولوا الألباب»؛ سوره مبارکه زمر، آیه شریفه ۹

○ یادداشت‌هایتان را با ما هم به اشتراک بگذارید. از انتشار آن‌ها به نام خودتان در سایت شفافیت استقبال می‌کنیم.

- مهم‌تر از یادداشت‌برداری و برای سنجش میزان یادگیری‌تان، نگاه انتقادی داشته باشید و ده سوال و نکته‌ی انتقادی بنویسید و از طریق تلگرام برای ما ارسال کنید. حتماً گفتگوهای خوبی در موردشان خواهیم داشت.
- بعد از آن بخش دوم صفحه‌ی learn.tp4.ir را با دقت بخوانید که مثال‌ها و مصادیق متنوعی در ذهن داشته باشید. در حرف و عمل به کارتان خواهد آمد.
- اگر سوالی برایتان پیش آمد، حتماً یادداشت کنید و در گروه‌های تلگرامی «مجمع شفافیت» یا «آموزش و پژوهش شفافیت» مطرح کنید و پاسخ بگیرید^۲. البته که ایمیل salam@tp4.ir هم در خدمت شماست.
- کانال تلگرام شفافیت برای ایران به نشانی [@tp4_ir](https://t.me/tp4_ir) را پیگیری کنید. جدیدترین مطالب سایت در آن منتشر می‌شود.
- اگر دنبال مطلب خاصی در حوزه شفافیت بودید، بهترین مرجع جستجو سایت شفافیت برای ایران خواهد بود: tp4.ir؛ بعید است چیزی بخواهید و نیابید!
- مطالب سایت را دنبال کنید و ایده‌ها، نکات و نقدهایتان را کامنت کنید.
- خلاصه: تا خوب و دقیق یاد نگرفتید که شفافیت و حرف حساب چیست و چه مصادیقی دارد؛ بهتر است اقدامی نکند.

به بقیه یاد بدهید

- «رِزَاةُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ»^۳
- آن‌چه از شفافیت آموخته‌اید را با دیگران به اشتراک بگذارید.
- مجموعه «شفافیت برای ایران» را معرفی کنید.
- ویدیوی‌های آموزشی را به اشتراک بگذارید.
- در جمع خانواده و دوستان، به مسائل مختلف نگاه شفافیتی داشته باشید و فعلا نه طرح بحث کنید.
- می‌توانید در رسانه‌های محلی، مسائل استان، شهر یا حوزه‌ی فعالیت‌تان را از منظر شفافیت، موشکافی کنید.
- دانسته‌ها و ایده‌هایتان را در معرض نقد و نظر دیگران قرار دهید. چه در جمع اطرافیان، چه در گروه‌های تلگرامی شفافیت.
- شفافیت را با زندگی روزمره هم‌راستا کنید؛
- دانشجو هستید؟ زرنگ باشید و هر درستان را با نگاه شفافیت ببینید. هم فال است و هم نمره! اصلاً پایان‌نامه و رساله‌ی‌تان را در حوزه‌ی شفافیت بردارید.
- استاد دانشگاه هستید؟ شفافیت را بستر پژوهش‌های دانشجویان قرار دهید.
- مشاور مقامات و مسئولین هستید؟ به راه راست هدایتشان کنید؛ باشد که شفاف شوند!

^۲ برای عضویت در این گروه‌ها، با تلگرام شفافیت به نشانی [@tp4_admin](https://t.me/tp4_admin) ارتباط برقرار کنید.

^۳ متن کامل حدیث شریف چنین است: «رِزَاةُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ رِزَاةُ الْجَاهِ يَدُلُّهُ رِزَاةُ الْجِلْمِ الْإِخْتِمَالُ رِزَاةُ الْمَالِ الْإِفْضَالُ رِزَاةُ الْفُدْرَةِ الْإِنْصَافُ رِزَاةُ الْجَمَالِ الْعِفَافُ رِزَاةُ الظَّفَرِ الْإِحْسَانُ رِزَاةُ الْبَدَنِ الْجِهَادُ وَ الصِّيَامُ رِزَاةُ التَّيَمُّنِ رِزَاةُ الْبِرِّ الْجَبْرَانُ وَ صَلَةُ الْأَرْحَامِ رِزَاةُ الصَّحَّةِ السَّعْيُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ رِزَاةُ الشَّجَاعَةِ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ رِزَاةُ السُّلْطَانِ إِغَاثَةُ الْمَلْهُوفِ». ترجمه: «زکات دانش، نشر آن [و تعلیم به دیگران] است. زکات پست و مقام، آن را در خدمت دیگران گذاشتن است. زکات حلم و بردباری، تحمل و چشم‌پوشی است. زکات مال، بخشیدن است. زکات قدرت و توانایی، انصاف است. زکات زیبایی، عفت و پاکدامنی است. زکات پیروزی، احسان است. زکات بدن، تلاش و روزه‌داری است. زکات رفاه و آسایش، نیکی به همسایگان و صلح‌رجم می‌باشد. زکات تندرستی، کوشیدن در راه طاعت خداست. زکات شجاعت، جهاد کردن در راه خداست. زکات ریاست، دادرسی از بیچاره‌گان و بی‌پناهان است.» برگرفته از: «مستدرک الوسائل، محدث نوری، مؤسسه آل‌البیت، قم، ج ۷، ص ۴۶.»

- خلاصه کسی و جایی نبوده که از شفافیت بگذرد و پایش گیر نکند! مسئله‌ی بی‌ربط به شفافیت پیدا نمی‌کنید؛ اگر زرنگ باشید!
- خلاصه: وقتی خواستید یاد بدهید، خوب دستتان می‌آید که کجا را درست آموخته‌اید و کجا را باید مرور کنید. دغدغه‌ی شفافیت را هم منتقل کرده‌اید.

کارهای بزرگ را تیم‌های بزرگ انجام می‌دهند...

- ... نه آدم‌های بزرگ!
- جمع‌های محلی تشکیل دهید:
 - در مسجد و پایگاه بسیج
 - انجمن‌های علمی و دانشجویی
 - مراکز تحقیقاتی و پژوهشی
 - و هر جای دیگری که هستید؛ اصلاً چند جوان همفکر هم‌دغدغه!
- هم‌افزایی داشته باشید؛
- نگاه‌های شفافیت در حوزه‌ی تخصصی‌تان را با یکدیگر به اشتراک بگذارید.
- جمعتان را بزرگتر و چابک‌تر کنید.
- جمع سفیران شفافیت باشید و سفارت شفافیت را در حوزه‌ی اثر خودتان تشکیل دهید.
- این دغدغه را به دیگر مجموعه‌های شهرستانان هم منتقل کنید.
 - جلسات مشترک داشته باشید
 - در مورد مسائل مختلف همفکری کنید
- خلاصه: هرچه می‌کنید، با توکل بر خدا بر قوت و استحکام جبهه‌ی شفافیت بیفزایید.

از کجا شروع کنیم؟

- از فرصت‌های مختلف برای ترویج شفافیت استفاده کنید.
- روی تامین محتوای شفافیت برای ایران حساب کنید.
 - البته اگر خودتان امکان تولید محلی داشتید که چه بهتر! با ما هم به اشتراک بگذارید.
- دایره‌ی ترویج‌تان را به یک‌باره بزرگ نکنید. سنگر به سنگر فتح کنید.
 - اول مطمئن باشید که نقش هرکس در ارتش شفافیت مشخص شده! هرکس در بهترین جای ممکن باشد.
 - از مخاطبان نزدیکتان شروع کنید: «وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ»^۴
 - رفته رفته دایره را گسترده‌تر کنید: دانشگاه، مسجد، محله، منطقه، شهر، ...
- از تریبون‌های مختلف استفاده کنید:
 - راهپیمایی‌ها
 - رسانه‌های محلی
 - بی‌شمار جلسات متنوع در جاهای مختلف؛ همه‌اش منتظر شماست...

^۴ سوره مبارکه اشراف؛ آیه شریفه ۲۱۴

- فرهنگ‌سراها
- موسسات فرهنگی
- کانون‌های علمی
- ...

○ جلسات رسمی نهادهای محلی (که احتمالا با یک معرفی‌نامه ساده از تشکل یا دانشگاه امکان حضور پیدا کنید)

○ سخنرانی پیش از خطبه‌های نماز جمعه (در ایام انتخابات مجلس ۹۴ این تجربه را داشتیم).

- با خبرگزاری‌های محلی ارتباط بگیرید و با آنها در رابطه با شفافیت صحبت کنید. معمولا مسئولین به خبرگزاری‌های محلی پاسخگوترند.
- رسانه‌ی محلی شفافیت داشته باشید. مثل کانال «شفافیت برای همدان: tp4hamedan@» یا «ریباط کریم؛ شهری شفاف: shahrishafaf@» یا «گروه مطالعات شهری فاطر: fater_group@»
- خلاصه: مردم را با خود همراه کنید. به توکل بر خدا و پشتوانه‌ی مردمی هرکاری شدنی است.

وقت اقدام و مطالبه

- حالا وقتِ «اقدام و عمل» است.
- تصمیم بگیرید و پا در راه نهید؛ «وَأْمُرْهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ»^۵
- با همفکران و هم‌قطاران‌تان بسنجید کدام نهاد یا چه مسئله‌ای هم امکان شفاف شدن دارد، هم بیشترین فایده را!
- حتما تصمیم‌تان را با دغدغه‌مندان و پیش‌کسوتان شهرتان در میان بگذارید و مشورت بگیرید.
- با اعضای گروه تلگرامی مجمع شفافیت هم در میان بگذارید. همیشه یادتان باشد خداوند خرد و دانش را بین بندگانش پخش کرده است.
- برای مسئولین محلی شفافیت را ارائه دهید. محتوای ارائه‌های ما برای شماست!
- برای مطالبات‌تان می‌توانید از بستر هم‌خواهی (hamkhahi.ir) استفاده کنید و مردم را با خود همراه کنید.
- به هیچ وجه وارد دعواها و منازعات سیاسی نشوید. اگر قرار بود دعوای سیاسی مشکلی را حل کند، الان در بهشت زندگی می‌کردیم!
- حتما لازم نیست «شفافیت» را با نام «شفافیت» معرفی کرد. بعضی جاها باید شفافیت را بی‌نام پیش‌برد. مفاهیمی مثل پاسخگویی، مشارکت، نظارت مردمی و ...

موخره

«... به خدا توکل کنید، از هیچ چیز نترسید و ملاحظه‌ی تهدیدها و اخمها را نکنید. البته این به معنای آن نیست که از دشمنیها غفلت کنید؛ نه، غفلت هم نکنید.»

^۵ «وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ»؛ سوره مبارکه شوری، آیه شریفه ۳۸